

ЙОРДАН МИЛЕВ БЕЛЕЖКИ

chitanka.info

Преводите в тази книга са направени по иранските издания на Саид Халхали (1927), Тазамони Елми (1947), Джавадам Елми (1964–1966), и са сравнени с английското издание на Т. Н. Фаулис — „Хафез — Принцът на персийската лирика“ — и руското издание на Държавно издателство за художествена литература от 1963 година.

Из стотиците Хафезови газели (особен вид древноперсийски стихотворения с философско или дидактично съдържание) са избрани ония, които според съставителя и преводача най-ярко и цялостно представят поета: като първият им вид (когато се римуват първите два стиха и след това със същата рима — четвъртият, шестият, осмият, десетият и т.н.) е запазен напълно, а при втория им вид (когато римуването е същото, само че след римите има още една повтаряща се дума или израз, т.е. — двойни вътрешни и външни рими) в някои от газелите нарочно е изпусната вътрешната рима, с цел да се запази съдържанието, смисълът на поезията, а не техническата плетеница.

Липсата на родова разлика в персийския език създава допълнителна трудност за превода. Този виночерпец, за когото постоянно става дума, може да бъде мъж, може да бъде и жена, но взети заедно, те изразяват не обикновени винопроизводители или подносачи, слуги в механата, сервитьори, а трябва да се разбират в смисъл на приятел, събеседник, духовен наставник, бог. Българският език не разполага с такава дума, която да съедини ведно всичките тези лица, съществували в персийската поезия алегорично.

По-долу следват кратки обяснения на непознати имена и думи по реда на стиховете:

Юсуф — библейският Йосиф Прекрасни.

Кааба — храм в Мека, считан за мюсюлманска светиня.

Рокнабад — извор в покрайнините на Шираз, край който са се събирали за веселие суфите.

Зюлейха — жена на египетски велможа. Според легендата тя се е опитала да съблазни Юсуф (Йосиф Прекрасни).

Суфи — последовател на суфизма, мистико-пантеистично учение, възникнало през IX век.

Джамшид — полумитичен персийски цар, символ на могъщество. Той е притежавал вълшебната чаша, в която се е отразявал целия свят.

Мог — жрец у Хафез — наставник по пътя на любовта и предаността към любимата и виното; поклонник на огъня; продавач на вино.

Парвиз — Хосров Парвиз, персийски цар.

Ширин — легендарна красавица, любима на персийския цар Хосров Парвиз.

Ковсарско вино — става дума за *Ковсар*, извор в мюсюлманския „рай“.

Арас — река между СССР и Иран.

Рубаб — музикален инструмент.

Саба — вятър; носител на новини.

Харабат — развалини в покрайнините на града, затънтено място, където друговерците търгуват със забраненото за мюсюлманите вино. В Харабат обикновено живеят суфите и дервишите.

Намаз — мюсюлманска молитва.

Шабан — мюсюлмански месец.

Байрам — тържествен мюсюлмански празник след постите (рамазана).

Джам Велики — Джамшид.

Бахман — легендарен персийски цар. Името му е станало символ на могъщество и великолепие.

Кей-Кубад, *Кей-Кавус* — легендарни и могъщи царе на Персия. (Кей — титла на цар.)

Фархад — легендарен художник и каменоделец, влюбен в красавицата Ширин — любима на персийския цар Хосров Парвиз.

Чанг — (лира); старинен струнен музикален инструмент в Персия.

Суруш — ангел вестител.

Зухра — земна жена, превърната според преданието от влюбен в нея ангел в безсмъртна; олицетворение на планетата Венера; съпровождала е със свирене на музикални инструменти ангелския хор; в поезията Зухра е символ на музиканта, притежаващ таланта на вълшебното свирене.

Бат — старинен музикален инструмент.

Асаф — мъдър везир на цар Сюлейман (библейският Соломон).

Адрапан — скъпоценен камък.

Таригат — висша степен на мистическо познание и служене на бога; възприема се съответно като преклонение пред любимата и виното.

Диван — сборник от стихове у източните народи; съвет на старейшините, велможите, мъдреците.

Мухтасиб — надзирател за спазване на ислямските закони и поведението на гражданите.

Новруз — нов ден; персийската нова година настъпва през март.

Есфахан — град, недалеч от Шираз, известен със старите си дворци и минералните извори.

Меджнун — герой от източните легенди. Лейли и Меджнун са източните Ромео и Жулиета.

Далг — съд от индийски орех, в който дервишите събират пари; връхна дреха на дервишите.

Мула — название, което в мюсюлманските страни се дава на учени богослови, учители, законоведи; европейците обикновено наричат така всяко мюсюлманско духовно лице.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.